

Likabehandlingsplan, plan mot kränkande behandling och främjande av likabehandling 2019

VÄRDEGRUND

Alla på skolan ska

- visa varandra respekt i samtal och bemötande
- visa respekt för grundläggande demokratiska värderingar, ha förståelse för att vi är olika och har rätt att ha olika åsikter
- ställa upp för varandra, verka för god sammanhållning och för en skola fri från rasism, mobbning, trakasserier och diskriminering
- reagera mot alla former av diskriminerande och respektlösa kommentarer och tilltal
- inse att överenskomna regler måste följas av alla
- inse att rättigheter förutsätter skyldigheter.

Personalen vid Värmdö gymnasium arbetar medvetet med frågor kring genus och normer. Förutsättningen för ett jämställt samhälle är att elever blir medvetna om de strukturella skillnaderna mellan kvinnor och män som finns i samhället och att dessa strukturer kan förändras. Det ingår i skolans uppdrag att leda det förändringsarbetet och ett normkritiskt perspektiv bör genomsyra all undervisning.

Det är en viktig uppgift för skolan att arbeta med värdegrundsfrågor kopplade till mångkultur.

ÖVERGRIPANDE MÅL

- Diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska inte förekomma på Värmdö gymnasium, inte heller kränkande behandling i någon form. Uppdraget att motverka diskriminering och kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget och omfattar all personal på skolan. Den gemensamma värdegrunden måste ständigt hållas levande.
- All personal och alla elever har ett eget ansvar för sina handlingar. Alla tillåts vara olika och ges rätt att få vara sig själva så länge man inte brister i respekten för andra människor. Alla ska ta ett personligt ansvar för att se till att ingen hamnar utanför gruppen.
- Av respekt för varandra ska klassrumssituation präglas av arbetsro där lektioner börjar i tid och alla är närvarande.
- Elever, vårdnadshavare och personal ska känna till innehållet i denna likabehandlingsplan.
- Alla ärenden gällande diskriminering eller kränkande behandling som kommer till skolans kännedom ska efter vidtagna åtgärder vara lösta.

KARTLÄGGNING OCH NULÄGESANALYS

På Värmdö gymnasium går cirka 1200 elever. Skolan består av en huvudbyggnad bestående av tre sammanbyggda hus och ett annex. Idrottsundervisningen bedrivs i Enskedehallen, som ligger mittöver gården. Eleverna har matkort och äter sin lunch på restauranger i närområdet. I huvudbyggnaden finns en cafeteria, där eleverna även kan äta lunch. De kan också sitta i Ljushallen, som ligger centralt i skolan. Förutom den fysiska skolmiljön interagerar eleverna i sociala medier.

Utvärderingsmetoder

De generella utvärderingsmetoder för elever som skolan arbetar med är en årlig elevenkät i årskurs 2 samt en undervisningsenkät för varje kurs. Enkäterna görs företrädesvis på skoltid vilket bidrar till en hög svarsfrekvens. Våren 2018 genomförde vi den gemensamma elevenkäten i årskurs 2 för alla skolor inom samverkansområdet.

Slutsatser utifrån elevenkäten vårterminen 2018

Resultaten på de frågor som berör trygghet, trivsel och likabehandling, där vi har jämförelser med tidigare år, ligger på en fortsatt hög nivå:

- Jag känner mig trygg på min skola.
Instämmer: 95%   Instämmer inte: 1%   (Instämmer: 96% Instämmer inte: 1% 2017)
- Det är positiv stämning på min skola.
Instämmer: 80%   Instämmer inte 6%   (Instämmer: 84% Instämmer inte: 4% 2017)
- Jag kan rekommendera min skola till andra elever.
Instämmer: 82%   Instämmer inte 7%   (Instämmer: 84% Instämmer inte: 6% 2017)
- Jag är nöjd med skolans arbete mot mobbning.
Instämmer: 64%   Instämmer inte: 11%   (Instämmer: 69% Instämmer inte: 8% 2017)
- Det är arbetsro på mina lektioner.
Instämmer: 58%   Instämmer inte: 15%   (Instämmer: 58% Instämmer inte: 9% 2017)
- Lärarna bemöter mig på ett positivt sätt.
Instämmer: 80%   Instämmer inte: 4%   (Instämmer: 81% Instämmer inte: 5% 2017)
- Jag behandlas väl av andra elever på skolan.
Instämmer: 89%   Instämmer inte: 3%   (Instämmer: 93% Instämmer inte: 1% 2017)

UPPFÖLJNING AV FÖREGÅENDE ÅRS ÅTGÄRDER

2018 års likabehandlingsplan innehöll ett antal åtgärder. Dessa har genomförts enligt noteringarna i spalten ”uppföljning 2018” på sidan 3-6.

INFÖR FASTSTÄLLANDE AV PLANEN FÖR 2019

Inför fastställandet av planen har följande grupper haft möjlighet att lämna synpunkter:
Mentorsråd   Elevskyddsombudens styrelse   Arbetslag   AP-träff staben

FÖREBYGGANDE OCH FRÄMJANDE ÅTGÄRDER 2019

All personal

Aktivitet	Innehåll
Agera	Som anställd på Värmdö gymnasium ska du agera om du bevittnar en händelse/incident som inte är i överensstämmelse med vår likabehandlingsplan. Se Handlingsplan s. 7.
Ansvar	Alla i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vuxna visar var gränserna går, vad som är accepterat beteende och vad som inte är accepterat. Skolans personal måste vara föredöme och behandla alla med respekt. All personal ska vara extra vaksamma i kommunikationen med elever och undvika ironiska kommentarer eftersom sådana lätt kan missförstås.
Skyldighet att informera programrektor	Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till programrektor.

Skolledning

Aktivitet	Innehåll	Uppföljning 2018
Likabehandlingsplan	Skolledningen ska se till att planen är aktuell och ett levande verktyg i skolans dagliga arbete. Skolledningen har det yttersta ansvaret för att föra ut information och se till att alla på skolan har den kompetens man behöver. Skolledningen har ansvar för att en ny plan upprättas varje år.	Ny plan för kalenderåret 2019 upprättad 181219.
Skyldighet att informera huvudmannen	Rektor är skyldig att föra information från programrektor enligt handlingsplan s. 7 och 8 vidare till huvudmannen.	
Mentorsråd	Skolledningen schemalägger inför nytt läsår mentorsråd 15x30 min. i årskurs 1 och 12x30 min i årskurs 2 och 3.	Genomfört
Information	Rektor informerar om likabehandlingsplanen på föräldramötet för åk 1 samt på skolans hemsida.	Genomfört
Utvärdering	Skolledningen ska följa upp och utvärdera skolans mål och förebyggande arbete för likabehandling.	Genomfört
Kartläggning arbetsmiljö	Den fysiska skolmiljön ska årligen kartläggas tillsammans med elevskyddsombudens styrelse i samband med skydds rond. Detta ska protokollföras och följas upp vid skyddskommittémöte. Skolledningen och elevskyddsombuden har gemensamma möten under läsåret för att diskutera arbetsmiljö- och trivsel frågor som hör till den fysiska och sociala arbetsmiljön.	Genomfört Genomfört
Elevskyddsombud	Elevskyddsombud utses vid pedagogiskt forum i september med följande fördelning av representanter: EsNT: 2 ES, 1 NA, 2 TE EKS: 2 EK, 1 SA NS: 1 NA, 1 SA Elevskyddsombuden får en gemensam utbildning i början av ht.	Genomfört Genomfört

Skolmiljön för elever med funktionsnedsättning	Skolledningen ansvarar för att skolmiljön för elever med funktionsnedsättning är anpassad efter vars och ens behov både när det gäller den fysiska miljön och den sociala lärandemiljön.	Genomfört
Insparksfest	Insparksfest för årskurs 1 i september anordnas av elever i årskurs 3 och skolledningen.	Genomfört
Kompetensutveckling	Skolledningen aktualiserar frågan om behov av kompetensutveckling inom likabehandling inför planeringen av den gemensamma kompetensutvecklingen 19/20.	Genomfört inför 18/19 Skolverkets moduler säker användning av nätet aug-18, all personal.
Internet	En av IT-utvecklarna har under läsåret 18/19 i uppdrag att tillsammans med ämnesansvarig i Livskunskap ta fram ett arbetsmaterial gällande säker användning av nätet.	Nytt 18/19
Prioriterad enkätfråga	På frågan ”Jag är nöjd med skolans arbete mot mobbning” har andelen som instämmer minskat från 69% vt-17 till 64% vt-18 och andelen för instämmer ej ökat från 1% vt-17 till 3% vt-18. Vid uppföljningen av åk 2-enkäten med mentorerna i mars/april -19 kommer denna fråga att ingå bland dem vi vill att eleverna gör förtydliganden kring.	Nytt 18/19

Elevhälsoteam

Aktivitet	Innehåll	
Kurator	Kurator deltar och agerar i ärenden som rör kränkande behandling och diskriminering i enlighet med Handlingsplan s. 7. Kurator presenterar sig och sin roll i likabehandlingsarbetet i alla klasser i årskurs 1.	Genomfört
Skolsköterska - hälsosamtal	Skolsköterskan erbjuder alla elever i årskurs 1 hälsosamtal och genomför dessa med elever där behov eller önskemål finns. Tecken på diskriminering eller kränkande behandling uppmärksammas.	Genomfört

Arbetslag

Aktivitet	Innehåll	
Möten	I arbetslaget och vid möten med elevhälsoteam uppmärksammas frågor om elevers trivsel, likabehandling, diskriminering och kränkande behandling och lämpliga åtgärder vidtas.	Genomfört
Likabehandlingsplan	Vid läsårsstart går likabehandlingsplanen igenom så den är aktuell för alla.	Genomfört
Årskursblandade grupper	Arbetslagen genomför en årskursblandad undervisningsaktivitet per läsår.	Genomfört
Enkätresultat	Åk 2-enkäten följs upp av arbetslagen vid utvärderingsdagen i juni. Med utgångspunkt från elevenkäten och mentorernas uppföljning med klassen får arbetslagen i uppdrag att diskutera förbättringsåtgärder och informera programrektor om dessa.	Genomfört

Mentor

Aktivitet	Innehåll	
Likabehandlingsplan	I samband med läsårsstart används några av läsårets första mentorsråd i åk 1 till att informera om och diskutera skolans likabehandlingsplan och skolans åtgärder och rutiner vid kränkande behandling. Elever som råkar ut för kränkande eller diskriminerande behandling ska alltid veta vem de kan vända sig till för att få hjälp. Se Handlingsplan s. 7. På mentorsråd i oktober/november ska eleverna i åk 2 och 3 lämna synpunkter inför revideringen av likabehandlingsplanen. Dessa lämnas till skolledningen.	Pågående/ Genomfört Genomfört
Mentorsråd	Mentorerna genomför mentorsråd enligt schema.	Genomfört
Det utökade mentorskapet - livskunskap	Under uppstartsveckan deltar mentorerna i åk 1 i ämneskonferens Livskunskap, då mentors uppgift gällande likabehandlingsplanen och arbetsmaterialet till Det utökade mentorskapet presenteras. Inför lå 19/20 görs en översyn av materialet. Mentorerna i åk 1 har tre tillfällen (3x1,5h) med sin klass under rubriken Det utökade mentorskapet. Syftet med de tre passen är att underlätta och stödja processen då trettio två individer ska bli en klass. Teman är individ, grupp, normer och konflikter.	Nytt 2019 Genomfört
Elevenkäten åk 2	Mentor redovisar åk 2-enkäten och resultatet diskuteras i respektive klass på mentorsråd i mars/april. Med utgångspunkt från enkätsvaren får eleverna i uppdrag att diskutera förbättringsåtgärder.	Genomfört
Utvecklingssamtal	I samband med de terminsvisa utvecklingssamtalen ska frågor ställas om trivsel i klassen, om alla känner delaktighet, om alla har någon att äta lunch med och om alla platser, där elever vistas, känns trygga som till exempel idrottens omklädningsrum och det virtuella rummet. Mentor ställer den direkta frågan: Finns det någon i klassen/skolan som blir illa behandlad eller är utanför?	Pågående/ Genomfört Genomfört
Luncher	Mentor ska vara observant på att alla elever har någon att äta lunch med. Detta kan också vara en punkt att uppmärksamma på mentorsråd. I årskurs 1 organiseras lunchgrupper under de första veckorna.	Genomfört Genomfört
Ordningsregler	Mentor ska gå igenom skolans ordningsregler vid läsårsstart och även senare under läsåret vid behov.	Genomfört
Fast placering	Under höstterminen i årskurs 1, men vid behov även senare, ska eleverna delas in i basgrupper eller annan av läraren bestämd placering som en grundstruktur för placeringen i klassrummet. Detta för att alla ska ha en självklar tillhörighet och för att ingen elev ska kunna väljas bort. Vid uppropet gör mentorerna i åk 1 en första basgruppsindelning med 4-6 elever per grupp. När en ändring av basgruppsindelningen görs ska mentor informera samtliga undervisande lärare.	Genomfört
Klassens dag	För eleverna i årskurs 1 genomför mentorerna Klassens dag, då man lär känna varandra och tillsammans jobbar med gruppstärkande övningar.	Genomfört

Lärare

Aktivitet	Innehåll	
Undervisning	Ett likabehandlingsperspektiv ska genomsyra undervisningen. Läraren ska reagera mot kränkande kommentarer och handlingar. Läraren ska skapa medvetenhet om normer, vara medveten om sina egna och sträva efter att ge undervisningsexempel som stödjer ett likabehandlingstänkande. Eleven ska lära känna andra människors sätt att vara och tycka, samt tränas i att känna acceptans och respekt för dessa. Eleven ska tränas i att vara lyhörd för andras synsätt och i att hantera konflikter.	
Placering i klassrummet	Undervisande lärare ansvarar för att eleverna i åk 1 under höstterminen sitter i enlighet med basgruppsindelningen eller en annan fast placering som läraren i förväg bestämt och informerat om innan eleverna sätter sig i klassrummet.	Genomfört
Moderna språk	Eftersom eleverna i moderna språk kommer från olika klasser, gör läraren en egen basgruppindelning alternativt använder fast placering.	Genomfört
Omklädningsrum	Idrottslärarna tar upp frågan om trivsel och beteende i omklädningsrummen med varje klass. Skolan har i uppgift att utöva tillsyn i samtliga lokaler. Därför besöker intendent, skolledare och varje idrottslärare omklädningsrummen vid några tillfällen under läsåret. Kvinnlig personal – flickornas omklädningsrum Manlig personal – pojkarnas omklädningsrum Enskilt omklädningsrum finns att tillgå. Kontakta idrottsläraren.	Genomfört
Skolresor och studiebesök	Vid planering av studieresor och studiebesök ska hänsyn tas till elever med särskilda behov och förutsättningar.	Genomfört

Elev

Aktivitet	Innehåll	
Agera	Som elev på Värmdö gymnasium förväntas du agera när du bevittnar en händelse som inte är i överensstämmelse med vår likabehandlingsplan. Se Handlingsplan s. 7.	
Aktivt motverka kränkande behandling	Alla har ett eget ansvar för sina handlingar och ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Alla förväntas bidra till att skapa en god stämning på skolan och ta ett personligt ansvar för att se till att ingen hamnar utanför gruppen. Att rapportera om mobbning eller kränkande behandling är att ta ansvar. Se handlingsplan s.7.	
Internet	Alla ska visa respektfullhet vid kommunikation i digitala och sociala medier när det gäller tilltal, kommentarer, bilder med mera. Anmäl överträdelser, t ex ”Anmäl konto” i Instagram, och informera skolledningen.	Nytt 2019
Elevskyddsombud	Det är viktigt att ägna tid åt att kartlägga om det finns otrygga platser i skolbyggnaderna och i så fall var och vid vilka tidpunkter. Internet är också viktigt att uppmärksamma.	

HANDLINGSPLANER

Mobbning/kränkning/diskriminering, elev – elev

1. Elev som utsätts för eller får kännedom om mobbning/kränkning/diskriminering i skolan, utanför skolan eller i digitala medier informerar någon i personalen, som rapporterar till klassens mentor.
2. Personal som får kännedom om mobbning/kränkning/diskriminering i skolan, utanför skolan eller i digitala medier informerar programrektor och mentor.
3. Programrektor rapporterar till rektor och huvudmannen (kommunen) informeras skyndsamt.
4. Programrektor, i samråd med kurator, samlar information om vad som har hänt och fattar beslut om åtgärd och vem som agerar. Dessa åtgärder kan vara:
  - samtal med den som är utsatt
  - samtal med den som utfört kränkningen/mobbningen
  - samtal med vårdnadshavare
  - information till berörda lärare
  - stödsamtal med kurator
5. Programrektor följer upp vidtagna åtgärder tillsammans med mentor och kurator.
6. Programrektor ansvarar för uppföljning med berörda elever och vårdnadshavare.
7. Berörd personal dokumenterar sina åtgärder; programrektor ansvarar för sammanställning av dessa.

Mobbning/kränkning/diskriminering, personal - elev

1. Elev som utsätts för eller får kännedom om mobbning/kränkning/diskriminering i skolan, utanför skolan eller i digitala medier informerar kurator och/eller programrektor.
2. Personal som får kännedom om mobbning/kränkning/diskriminering i skolan, utanför skolan eller i digitala medier informerar programrektor.
3. Programrektor rapporterar till rektor och huvudmannen (kommunen) informeras skyndsamt.
4. Programrektor, i samråd med rektor, samlar information om vad som hänt och fattar beslut om åtgärd. Dessa åtgärder kan vara:
  - samtal med den som är utsatt
  - samtal med den som utfört kränkningen/mobbningen
  - samtal med vårdnadshavare
  - stödsamtal med kurator
5. Programrektor följer upp vidtagna åtgärder.
6. Programrektor ansvarar för uppföljning med berörd elev och vårdnadshavare.

Programrektor ansvarar för att alla åtgärder dokumenteras. Färdigbehandlade ärenden ska följas upp en tid senare för att säkerställa att problemen verkligen är lösta. Berörd programrektor ansvarar för detta.

DEFINITIONER

Diskriminering

Diskriminering innebär att någon missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Könsidentitet eller könsuttryck: en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön

Sexuell läggning: heterosexualitet, bisexualitet och homosexualitet

Könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Kränkande behandling

Ett uppträdande som kränker någons värdighet; kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera; direkt i verksamheten eller via telefon och Internet; kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden, fysiskt våld, utfrysning eller hot.

Mobbning

En form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan vara:

- fysiskt (slag, knuffar)
- verbalt (hot, svordomar, öknamn)
- psykosocialt (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- i texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, och meddelanden på olika sociala medier).

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Det kan vara beröringar, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Källor

skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/krankning
do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder